

Budapestre vonatkozó ujságcikke

362.51



Szerző: *sz. g.*

Cím: *Budapest alvilága*

Forrás: *Budapesti Hírlap*

Bp.

(Hely)

1929. XI. 16.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely

Idő

Személy

Helyszám

308 1929

Budapest alvilága

Razzia. Nem közismert rendőri háztűznézés dngott helyeken, ahol nem túlságosan örülnek az ily látogatásnak. Ezáltal különös, mondhatni szokatlan íze volt ennek a rendőri razzianak. Nem rosszul világított sikátorok gyanús kocsmáiban és kávéházaiban, nem éjjeli menedékhelyeken volt e razzia, nem is éjnek évadján, hanem a nap déli világításánál a bírósági tárgyalóteremben. A nyilvános bírói tárgyalások nyilvánosságát az a néhány ügyesbajos polgár és polgárnő szokta megadni, akik a maguk dolgának sorra kerülését várják. Ki mint delikvens, ki mint panaszos, ki mint tann. Azután egy-két ügyvéd és újságíró. Vajmi ritkán *hemzseg* ez a közönség. Legfeljebb, ha valami nagyon érdekes, izgató ügyről van szó, mint tiszta amolyan Erdélyi Béla-tárgyalás, vagy efféle. Ilyenkor azután a zsúfolásig telt terem padosaiban diadalt ül a *demokrácia*. Grófnő és kokott, finom gavalér és borbélyegény szépen megférnek, sőt egyesülnek az idegizgalom mámorában. Mert a mások dolga évezredek óta változatlanul érdekli az embereket, akik tanulni, okulni, sajnálkozni, kárörvendezni és örvendezni szeretnek a mások élte-menetén s azon, hogy nem őket pécozte ki a sors és állította a földi igazságosztás forró középpontjába. Színház az élet s a híroság termében lejátszott apró felvonások világítanak bele az élet mélységeibe s gyakorta motívumok és rendezés érdekes, meglepő, sőt megdöbbentő titkaiba.

Valahogy ilyenformán gondoltuk, egyebár? Ám a Rombach-utcai gyilkosság tárgyalása során még egyéb is került napfényre. Amikor a rendőrség hirtelen-váratlan megjelent a tárgyalóterem ajtajában, a *közönség javarésze* ki akart surranni a kuleslyukon. Miközben a kilenc év előtti véres színjáték hősei és hősnői ágáltak a színen, a háttérben felvonult a statiszták és statisztanők serege, tarkává és elevenné téve a szín elején hullámzó játékokat. Ödön és Miksa, Manó és Lajos és Kata és Rózszi és Berta barátai és barátnői voltak e statiszták. Mivel sem jobbak, mivel sem rosszabbak főszereplő barátaiknál és szövetségeseiknél. A statisztákon jólszabott raglán, lilára beretvált arcuk fölött villogva örködő monoklival, lábukon gamásni, kezükön svédkeztű; a statisztanők bubifrizurás fejjel, szabályszerűen sminkelve, rúzsosva, csikóbőr-bundában, karcosú lábaikon laktkopán s jólápoltt körmeik zománcán könyved rózsaszín játszott. — Ott ültek melletted, mellettem s öklüknek talán épp az a föltja ért a kezedhez, melyen még ma is idegenek vérynoma ég. Nem is sejtetted. Még akkor sem, amikor az igazoltatás során bemondták a foglalkozásukat: kereskedő, ügynök, magántisztviselő. Lám, — gondolta — gyanut nem keltő polgári hivatások úzó érintkező szomszédaid, akárcsak jómagad. Mit okvetetlenkedik hát a hivatalos apparátus. Igaz ugyan, hogy ezek kecségtették a tanut az előszobában halálos késszúrással, de hát ez csak a megható barátság túlhevés megnyilatkozása. — Ám a rendőrség biztos mo-

sollyal diagnosztizált. Mert a jólszabott raglán tulajdonosa, a Szepi isült, az ondolált-fejű Bertának is vaj van a fején és a *hivatás*, a polgári foglalkozás semmit sem jelent. Mindig azon fordul meg, ki az, aki ezt a foglalkozást fűzi vagy vallja és igazolja. — Kereskedő vagy, ügynök vagy? Attól még lehetsz rovoitmultú és egyre börtönreérett *közönség*, akit nyugodt lélekkel lehetne ebben a minutumban a bíró elé perditeni.

Budapest alvilága. Hát igen, nagy város vagyunk és ennek is megvan a maga alvilága, mint Londonnak, Párizsnak, Berlinnek vagy Newyorknak. Emlékszel a *hamburgi ácsok* és a *holtomiglan szervezet*, a nagyszerű Hansaváros alvilága két rettegett szövetségének halottak tömegével tarkított véres revolverütözetére? Amelynek egyszerűen azért kellett megesni, mert az egyik szövetség egyik alakja megsértette a másik szövetség egy alakját. Eskü, komolyan vett eskü, igazi zsványbesület fűzi össze a bűntanyák ez érdekszövetkezeteit s összetartásukról, egymást segítségük-ről példát vehetne a tisztos polgári rend. Az Ödönt, vagy a Manót veszedelem fenyegeti s ime barátai, szövetségestársai tövigszaladó kést mutogatnak a taunak, aki közülök *való volt*, de most ellenük *mert* fordulni. Hamburgi ácsok, vagy budapesti alvilágiak, — egyformán egységesek, egyformán belenyúlik életük a Te életedbe. Itt laknak körülötled, talán épp a szomszéd lakásban és sejtelméd sincs róla, hogy az ügynök, az órás, a kávé-mérés tulajdonosa, tulajdonosnője mily sötét szándékokat, fekete bűnöket és messzeágazó

títkokat rejteget lelke fenekén. Váratlan razziat kell látnod csöndes bírósági tárgyalóteremben, hogy ráeszmélj: a jókülső fiatal-

ember, aki tegnap a moziban jobbfelőlült, a esinos, jólöltözött hölgy, akinek délután utánafordultál a nagykörúton, Budapest alvilágának egyik nevezetessége és miközben segítettél neki jóízűen nevetni Zoro és Hurun és miközben diszkrétan lesütött szemekkel rakesgatott selyemharisnyába bújtatott formás lábait magukra vonták figyelmedet, — a más élete árán élő kegyetlen élet suhant el melletted.